

Aan de raad van de gemeente Lingewaard

Onderwerp Zonnepanelen op gemeentelijk vastgoed
Portefeuillehouder Th. Janssen / A. Slob
Zaaknummer collegevoorstel 89804

Beslispunten

1. In beginsel op alle hiervoor geschikte gebouwen in gemeentelijk eigendom zonnepanelen aan te brengen.
2. Voor de 5 gebouwen waarvoor reeds SDE+ subsidie is verkregen in te stemmen met de benodigde investering van €1,65 miljoen om hierop in totaal circa 5.500 zonnepanelen te realiseren.
3. Voor de overige voor het aanbrengen van zonnepanelen geschikte gebouwen in gemeentelijk eigendom te komen tot dekkende businesscases met mogelijkheden voor (financiële) inwonersparticipatie.
4. De benodigde investering te dekken uit de te genereren inkomsten en de kosten en opbrengsten via het transitiefonds energie te laten lopen en dit via de kadernota te bekrachtigen.

Samenvatting

In het coalitieprogramma 2018-2022 is opgenomen: "We nemen de verantwoordelijkheid voor de duurzaamheid van onze eigen gebouwen, bijvoorbeeld door het plaatsen van zonnepanelen." Dit wordt concreet door voorliggend investeringsvoorstel om als gemeente zelf te investeren in zonnepanelen op gemeentelijke gebouwen. Hierdoor kunnen op korte termijn zo'n 5.500 zonnepanelen op de grotere gemeentelijke gebouwen worden geplaatst. In aanvulling hierop kunnen op de kleinere gemeentelijke daken nog eens zo'n zelfde aantal zonnepanelen worden aangebracht. Voor de grotere daken doen we dat met behulp van SDE+ subsidie en een eigen investering. Voor de kleinere daken doen we dat door coöperatieve projecten, waarin gebruikers, omwonenden en alle inwoners van Lingewaard mee kunnen investeren. Zo ontstaat er een goede mix van vlot flinke stappen in de opwek van duurzame energie zetten, financieel rendement halen en draagvlak voor en participatie in de energietransitie verhogen.

Inleiding

In het coalitieprogramma 2018-2022 is opgenomen: "We nemen de verantwoordelijkheid voor de duurzaamheid van onze eigen gebouwen, bijvoorbeeld door het plaatsen van zonnepanelen." Dit wordt concreet door voorliggend investeringsvoorstel om als gemeente zelf te investeren in zonnepanelen op gemeentelijke gebouwen.

Wettelijk kader of beleidskader

De kaders voor voorliggend voorstel zijn het coalitieprogramma 2018-2022 en het Gelders Energieakkoord.

Wat willen we bereiken (beoogd effect)

Bijdrage aan de doelstellingen van het Gelders Energieakkoord en de energietransitie.

Argumenten en alternatieven

1. *Zonnepanelen op gemeentelijk vastgoed draagt bij aan de duurzaamheidsdoelen.*

Het realiseren van zonnepanelen op gemeentelijk vastgoed hebben we zelf in de hand. Het helpt bij het bereiken van de energietransitie en het geeft het goede voorbeeld. Ook komt het voort uit het coalitieprogramma 2018-2022 ("We nemen de verantwoordelijkheid voor de duurzaamheid van onze eigen gebouwen, bijvoorbeeld door het plaatsen van zonnepanelen."). Dit wordt concreet door voorliggend investeringsvoorstel om als gemeente zelf te investeren in zonnepanelen op gemeentelijke gebouwen.

Hierdoor kunnen op korte termijn zo'n 5.500 zonnepanelen worden geplaatst. In aanvulling hierop kunnen op de kleinere gemeentelijke daken nog eens zo'n zelfde aantal zonnepanelen worden aangebracht.

2a. Veel gemeentelijke gebouwen zijn geschikt voor het aanbrengen van zonnepanelen.

Er is een analyse gemaakt van alle gebouwen in gemeentelijk eigendom, om vast te stellen welke gebouwen geschikt zijn voor plaatsing van zonnepanelen. Dit hangt af van de staat van onderhoud (geen dakbedekking vervangen binnen een termijn van 15 jaar), draagkracht, ligging, zwaarte van de aansluiting en oppervlakte van het dak. Uit deze analyse volgt een overzicht van geschikte gebouwen. Voor alle gebouwen die in beginsel als geschikt voor het aanbrengen van zonnepanelen worden geacht geldt dat in de verdere uitwerking om tot realisatie te komen een goede communicatie en samenwerking met de gebruikers van de gebouwen van belang is. In sommige gevallen loopt het overleg hierover al, in andere gevallen moet het nog worden opgestart. De gebruikers van de 5 in voorliggend voorstel genoemde gebouwen zijn geïnformeerd.

2b. Voor de eerste 5 gebouwen is de businesscase positief.

We hebben voor 5 gemeentelijke gebouwen in het voorjaar van 2018 SDE+ subsidie gekregen en kunnen hiermee op de daken circa 5.500 zonnepanelen leggen. In een Plan van Aanpak zijn twee realisatie-opties uitgewerkt: het verhuren van de gemeentelijke daken aan een marktpartij die de zonnepanelen er op legt en exploiteert, of zelf investeren in zonnepanelen.

Bij het verhuren van de daken zal de gemeente een vergoeding per paneel ontvangen, zogenoemde dakhuur. De hoogte van de vergoeding is sterk afhankelijk van de opbrengsten van de zonnestroom.

De optie zelf investeren is onderstaand uitgewerkt. Het gaat om:

Locatie 1e tranche	Aantal panelen	Vermogen (Wp)	Elektriciteit per jaar (kWh)
Gemeentehuis	960	283.500	268.850
Gemeentewerf	1.215	358.000	340.000
Kulturhus Angeren	1.580	466.000	446.445
Voorm. Bibliotheek Doornenburg	1.189	350.700	333.200
Sportcomplex Walburgen	820	242.270	221.955
Totaal	5.764	1.700.380	1.610.450

De geraamde investering bedraagt circa €1,5 miljoen. Daarnaast is 10% voor overhead (inzet menskracht organisatie, aanbesteding en dergelijke) en kosten onvoorzien opgenomen. De inkomsten per jaar bedragen circa €175.000,- (ruim €100.000,- aan SDE+ subsidie, verkoop stroom en groencertificaten). De kosten per jaar zijn circa €25.000,- (beheer en onderhoud en vervanging omvormers na 10 jaar). Dit geeft een jaarlijkse opbrengst van circa €150.000,-. Conform het gemeentelijke uitgangspunt om technische installaties in 15 jaar af te schrijven wordt voor de businesscase een periode van 15 jaar gehanteerd (hoewel er algemeen van wordt uitgegaan dat zonnepanelen minimaal 25 jaar meegaan). Dit sluit aan bij de looptijd van de SDE+ subsidie. Na 15 jaar is het dan enkel opbrengsten zonnestroom en onderhoud. De omslagrente die Lingewaard hanteert is 1,5%, de werkelijke rente bedraagt circa 1%. Vanuit deze uitgangspunten is in bijgevoegde tabel een berekening opgenomen van het financiële resultaat van zelf in zonnepanelen investeren. Rekening houdend met vennootschapsbelasting is het resultaat in 15 jaar in totaal circa €3,5 ton (oplopend van circa €12.500,- in jaar 1 tot €33.000,- in jaar 15). Volgens verwachting leveren de panelen daarna nog minimaal 10 jaar rendement op, wat de businesscase gunstiger maakt.

De optie dakhuur leidt tot een opbrengst van ongeveer de helft, echter heeft bij dakhuur de gemeente geen risico en verantwoordelijkheid voor onderhoud en vervanging van de installatie. Tevens wordt de gehele installatie na de huurperiode om niet overgedragen, tenzij de gemeente besluit eerder de installatie over te nemen, dan zal er een resttermijn in rekening worden gebracht. Pas van het moment dat de installatie wordt overgedragen aan de gemeente rendeert de installatie rechtstreeks naar de gemeente.

Gezien het financieel rendement en het beperkte risico gaat de voorkeur uit naar zelf investeren in zonnepanelen. Overigens kan in de uitwerking van de plannen voor de genoemde 5 gebouwen waar met SDE+ subsidie wordt gewerkt ook een combinatie met eigen verbruik worden gemaakt. Zo kunnen de gebruikers van de gebouwen ook gebruik maken van duurzame energie.

3. Voor de overige gebouwen worden plannen uitgewerkt, met een mix van SDE+ subsidie en (financiële) inwonersparticipatie.

Voor de overige grotere gemeentelijke gebouwen zijn ook SDE+ projecten denkbaar. En zijn voorts nog gemeentelijke gebouwen die niet via SDE+ maar bijvoorbeeld via de postcoderoos van zonnepanelen kunnen worden voorzien (of een andere systematiek waarbij omwonenden en/of gebruikers kunnen participeren en profiteren). Hier is nog geen dekkend overzicht van, dit wordt, mede in relatie tot het accommodatiebeleid, nog in beeld gebracht. Ook hiervoor zal een investeringsvraagstuk komen. Uiteraard is er bij de verdere uitwerking nog overleg nodig met de gebruikers van de gebouwen, en kan het goed zijn om gelijktijdig met zelf investeren ook aan de slag te gaan met het beschikbaar stellen van daken voor omwonenden (postcoderoos en dergelijke).

4. Het transitiefonds energie is een goed instrument voor de koppeling van kosten en opbrengsten.

In de begroting van 2019 is €500.000 aan het te vormen transitiefonds energie toegekend. Het hoofddoel van het fonds is het aanjagen van de energietransitie. Hiervoor komen er in de komende (vele) jaren flinke, ook financiële, opgaven op de gemeente af. Het is een uitdaging om hier structureel voldoende middelen voor te vinden. Directe investeringen in de opwek van duurzame energie, die financieel rendement geven, een laag risico kennen en bijdragen aan de energietransitie kunnen hieraan bijdragen. De investering is revolverend, het fonds is een goed vehikel om kosten en opbrengsten in onder te brengen. Zo ontstaat er ook dekking vanuit het transitiefonds voor de benodigde planontwikkelingskosten om tot een dergelijk project te komen. Door inzet van het transitiefonds kunnen we met renderende investeringen met een relatief laag risicoprofiel vermogen opbouwen om ook risicovoller investeringen in de duurzame energietransitie te doen (bijvoorbeeld rondom Wijken van de Toekomst). De financiële consequenties worden via de kadernota bekrachtigd, de verantwoording over de gerealiseerde kosten en opbrengsten zal via de reguliere planning en control cyclus plaatsvinden.

Kanttelingen

1. Door zelf te investeren in duurzame energieopwekking snijdt het mes aan twee kanten (stappen voorwaarts in de energietransitie en financiële opbrengsten). Het heeft wel impact op de interne organisatie. Er zal rekening moeten worden gehouden met de werkzaamheden om tot realisatie te komen, onderhoud en monitoren van de installaties en gevolgschade indien er onderhoud aan het dak gerealiseerd wordt.
2. Zonnepanelen op zichtbare daken veranderen het aanzicht van een gebouw. Dit is bijvoorbeeld zo bij het gemeentehuis. Een goede uitwerking van het plan (type paneel, kleur, legplan) met oog voor de architectonische kwaliteit is nodig.

Wat mag het kosten? (budget)

De verwachte realisatiekosten bedragen €1,65 miljoen. Dit is inclusief 10% overheadkosten / onvoorzien. Hierbij gaat het onder meer om plankosten (inzet menskracht, organisatie, onderzoek en dergelijke) om tot dekkende businesscases te komen, subsidieaanvragen te doen, aanbestedingen te doorlopen en overleg en communicatie hierover. Dit is gericht op het doel om op de 5 genoemde daken van gemeentelijk vastgoed tot plaatsing van zonnepanelen te komen. De verwachte opbrengst dekt de investering. Dit is inzichtelijk gemaakt in bijgevoegde tabel berekening kosten en opbrengsten. Hierdoor is het niet nodig om middelen ter beschikking te stellen, maar alleen om in te stemmen met de benodigde investering van in totaal 1,65 miljoen. Door kosten en opbrengsten via het transitiefonds energie te laten lopen wordt in feite besloten om de revenuen aan het transitiefonds toe te voegen, en niet voor andere doeleinden te bestemmen. Bij positieve businesscases voor zonnepanelen op ander gemeentelijk vastgoed zal dezelfde financiële systematiek worden gevolgd. De verantwoording over de gerealiseerde kosten en opbrengsten zal via de reguliere planning en control cyclus plaatsvinden.

De totale realisatiekosten worden geactiveerd. De hieruit voortvloeiende kapitaallasten (rente en afschrijving) van deze investering en de kosten van beheer en onderhoud zijn lager dan de jaarlijks te ontvangen revenuen. Het voordeel wordt na verrekening van eventuele Vpb jaarlijks toegevoegd aan het transitiefonds. Door het per saldo jaarlijkse voordeel legt dit voorstel geen beslag op de beschikbaar gestelde middelen voor het transitiefonds. Omdat de jaarlijkse netto resultaten ten gunste van het transitiefonds komen, moeten ook eventuele risico's die plaatsvinden afgedekt worden door het transitiefonds. Na besluitvorming door de raad zal conform een begrotingswijzing worden vervaardigd.

Communicatie en participatie

De ingezette communicatie en overleg met de gebruikers van de gebouwen zal worden doorgezet. In overleg, ook met bijvoorbeeld Lingewaard Energie en de wijkplatforms, zal er getracht worden tot 'coöperatieve daken' te komen.

Wat gaan we daarvoor doen (voortgang)

Na het raadsbesluit worden de noodzakelijke aanbestedingen in gang gezet en zal tot het (doen) plaatsen van de zonnepanelen op de eerste tranche 5 gebouwen worden overgegaan. Dit gebeurt zo mogelijk nog in 2019. Voor realisatie van zonnepanelen op de overige gebouwen worden de plannen verder uitgewerkt. Het streven is om tot plaatsing van zonnepanelen zo veel mogelijk uiterlijk in 2020 te komen.

Duurzaamheid

Door het plaatsen van zonnepanelen op de 5 in voorliggend voorstel genoemde daken kan circa 1,6 miljoen kWh aan duurzame elektriciteit worden opgewekt. Dat is gelijk aan het elektriciteitsverbruik van ruim 500 huishoudens. Op de overige daken van gemeentelijk vastgoed gaat het om ongeveer dezelfde hoeveelheid.

Bijlagen

1. Tabel berekening kosten en opbrengsten

Bemmel, 16 april 2019

burgemeester en wethouders van de gemeente Lingewaard,
de secretaris, de burgemeester,

drs. J. Wijnia

M.H.F. Schuurmans-Wijdevan